

SULF:s kongress 2024

Utveckla kollegialitet

Den kollegiala styrningen av universiteten och högskolorna behöver försvaras mot linjestyrning och byråkrati. Men det finns även många sammanhang där den kollegiala styrningen inte längre fungerar så väl. Den kollegiala styrningen behöver inte bara försvaras utan även utvecklas.

Kollegialitet behöver utvecklas och anpassas efter dagens förutsättningar och behov på landets högskolor och universitet. Många av de kollegiala organen som finns kvar har utarmats över tid: sviktande intresse för att sitta i nämnder och styrelser, valförfaranden utan en motivering av kandidaterna, och representanter som saknar möjlighet att inhämta åsikter från de som representeras. Allt som kallas kollegialitet behöver inte heller vara bra. I sin värsta form bidrar kollegialitet till professorsvälde, old-boyism och kottierier [1]. Kollegialitet är inte lösningen på alla problem men den har en viktig roll i styrning som berör vetenskapliga frågor.

Att kollegialitet utmanas av linjestyrning och byråkrati betyder inte att det är en dålig styrform, utan snarare "ett uttryck för brist på underhållsarbete" [1]. SULF har påbörjat detta arbete med skriften Om kollegialitet (2013) och förbundsdialogen Kollegialitet 2.0 (2017) som kartlägger kollegialitetens historia och fastställer viktiga principer. Forskning på kollegialitet bevisar dess tillbakagång men saknar en diskussion om hur väl den fungerar och hur den kan kombineras på ett produktivt sätt med andra styrformer [2]. Därför behöver kollegialitetens 'underhållsarbete' återupptas och dess principer behöver omsättas till konkreta förslag som är anpassade efter nuvarande förutsättningar och behov inom högskolevärlden.

Kollegialitetens underhållsarbete kan bestå av flera arbetsformer. Seminarier som arrangeras av SULF kan bidra med inspiration och nytänkande. Diskussioner med universitetsledning, Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) och andra relevanta parter kan bidra med en förankring och legitimering av nya idéer. SULF:s lokalföreningar kan även initiera liknande diskussioner vid sina universitet och högskolor.

Källor

[1] Sahlin K, Eriksson-Zetterquist U. Kollegialitet: en modern styrform. Studentlitteratur; 2016.

[2] Ahlbäck Öberg S, Boberg J. The Decollegialization of Higher Education Institutions in Sweden. Nord J Stud Educ Policy 2023.

SULF/Linköping och SULF/Umeå hemställer därför:

- att kongressen beslutar att SULF genomför en seminarieserie med syfte att inspirera till nya sätt att tillämpa kollegiala principer inom styrning av universitet och högskolor.
- att kongressen beslutar att SULF initierar diskussioner med universitetsledningarna, Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) och andra relevanta parter för att utveckla den kollegiala styrningen.